EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 2.4.2020
COM(2020) 175 final

2020/0056 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

hätätilanteen tuen käyttöönotosta 15 päivänä maaliskuuta 2016 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 nojalla sekä asetuksen säännösten muuttamisesta covid-19-epidemian johdosta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Covid-19-pandemia johtaa Euroopan unionissa ennennäkemättömiin ihmishenkien menetyksiin ja aiheuttaa eurooppalaisille suunnatonta kärsimystä. Jäsenvaltiot toteuttavat poikkeuksellisia toimenpiteitä, joilla kavennetaan henkilökohtaisia vapauksia, jotta voitaisiin rajoittaa ihmishenkien menetyksiä ja hillitä viruksen leviämistä. Tämän seurauksena taloudellinen toiminta on häiriintynyt, mikä vaarantaa maksuvalmiuden ja heikentää voimakkaasti talouden toimijoiden taloudellista tilannetta.

Viruksen nopean leviämisen ja sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden suuren määrän vuoksi jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin kohdistuu äärimmäinen paine. Kaikkien jäsenvaltioiden on pakko lisätä terveydenhuoltojärjestelmiensä menoja voidakseen rahoittaa covid-19-pandemiaan liittyvät kasvavat tarpeet ja jatkaa samalla keskeisten lääketieteellisten palvelujen tarjoamista kaikille muille potilaille. Samaan aikaan EU-maiden on osoitettava henkilöresursseja kipeästi kaivattujen lääketieteellisten laitteiden ja niihin liittyvien tarvikkeiden löytämiseen markkinoilta ja hankintamenettelyjen ja oikea-aikaisten toimitusten hoitamiseen.

Tällä hetkellä tilanne vaihtelee eri jäsenvaltioissa, mutta se myös muuttuu nopeasti. Tämä osoittaa konkreettisesti, että epidemia koskettaa koko Euroopan unionia ja että tarvitaan yhteisiä, koordinoituja ja kiireellisiä toimia, jotta voidaan torjua tehokkaasti viruksen leviämistä ja lieventää sen vaikutusta mahdollisimman nopeasti. Jotta tähän poikkeukselliseen tilanteeseen voitaisiin reagoida tuloksellisesti, tarvitaan erilaisista toimenpiteistä muodostuva koordinoitu strategia, jonka avulla pyritään erityisesti suojelemaan ihmishenkiä, ehkäisemään ja lievittämään ihmisten kärsimyksiä ja suojaamaan ihmisarvoa.

EU:n tasolla koordinoitujen toimien avulla voitaisiin sekä puuttua tämänhetkiseen kriisiin että varmistaa asianmukaiset toimet sen jälkeen muun muassa seuraavin keinoin:

– laajempi ja nopeampi varastojen kasvattaminen ja elintärkeiden resurssien jakelun koordinointi kaikkialla Euroopassa;

– kansainvälisiltä kumppaneilta ja eri puolilta EU:ta tuotavien suojavarusteiden kuljetusten varmistaminen;

– hoitoa tarvitsevien potilaiden kuljettaminen yli rajojen sairaaloihin, joissa hoitopaikkoja on vapaana;

– rajat ylittävä yhteistyö terveydenhuoltojärjestelmiin kohdistuvan paineen lieventämiseksi niillä EU:n alueilla, joilla tilanne on pahin;

– keskeisten lääkintätarvikkeiden keskitetty hankinta ja jakelu sairaaloihin ja suojavarusteiden, kuten hengityssuojaimien, hengityskoneiden, henkilönsuojaimien, uudelleenkäytettävien hengityssuojaimien, lääkkeiden, hoito- ja laboratoriotarvikkeiden sekä desinfiointiaineiden kiireellinen toimittaminen sairaalahenkilöstölle;

– EU:n yritysten tuotantokapasiteetin lisääminen ja muuntaminen, jotta voidaan varmistaa sellaisten laitteiden ja materiaalien nopea tuotanto ja käyttöönotto, joiden avulla keskeisten tuotteiden ja lääkkeiden saatavuusongelmiin voidaan puuttua nopeasti;

– hoitolaitosten ja -resurssien lisääminen, mukaan lukien väliaikaiset ja puolipysyvät kenttäsairaalat, ja käyttötarkoitukseltaan muunnettujen hoitolaitosten tukeminen;

– testipakkausten tuotannon lisääminen ja tuki keskeisten yleiskemikaalien hankkimiseen;

– lääkkeiden ja testausmenetelmien nopean kehittämisen edistäminen;

– testivälineistön (testipakkaukset, reagenssit, laitteistot) kehittäminen, hankinta ja jakelu.

Unionin pelastuspalvelumekanismin/rescEU:n ja koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevan investointialoitteen perusteella toteutettavat toimenpiteet Euroopan rakenne- ja investointirahastojen[1] ja muiden unionin välineiden käyttöönottamiseksi edistävät osaltaan vastaamista tämänhetkiseen kansanterveysuhkaan. Haasteen suuruusluokka ja laajuus edellyttävät kuitenkin voimakkaampia toimia erityisesti EU:n terveydenhuoltoalalla. Siksi komissio ehdottaa hätätilanteen tukivälineen käyttöönottoa, jotta EU:ssa voidaan hyödyntää tämänhetkisen covid-19-pandemian suuruusluokan edellyttämiä laajempia tukitoimia.

Edellä esitetyn perusteella olisi mahdollisimman pian otettava käyttöön tuki, josta säädetään hätätilanteen tuesta annetussa asetuksessa ((EU) 2016/369). Sen avulla unioni voi toteuttaa toimenpiteitä, joilla voidaan ehkäistä ja lieventää covid-19-katastrofin vakavia seurauksia yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, ja puuttua koordinoidusti siitä aiheutuviin tarpeisiin täydentämällä muiden EU:n välineiden kautta annettavaa apua.

Hätätilanteen tuesta annettu asetus tarjoaa konkreettisen keinon osoittaa solidaarisuutta EU:n tasolla ottamalla kansalaiset ja kansalaisyhteiskunta mukaan kriisin torjuntaan. Menopuolella välineen avulla on mahdollista ottaa mukaan toimintaan kansalaisjärjestöt ja kansainväliset järjestöt sekä alueelliset ja kansalliset viranomaiset (esim. terveydenhuoltoalalla). Tulojen osalta asetuksessa säädetään paitsi jäsenvaltioiden lisärahoitusosuuksista myös yksityishenkilöiden ja säätiöiden lahjoituksista ja jopa joukkorahoituksesta. Komissio pyrkii toteuttamaan kaikki tarvittavat järjestelyt, jotta rahoitusosuudet ja lahjoitukset voidaan kerätä nopeasti.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Edellä esitetyn perusteella komissio ehdottaa hätätilanteen tukivälineen käyttöönottoa asetuksen 2016/369 2 artiklan mukaisesti ja eräiden sen säännösten muuttamista, jotta voidaan vastata covid-19-epidemian aiheuttamiin erityistarpeisiin. Komissio ehdottaa erityisesti seuraavaa:

– EU:n tuen käyttöönotto 1. päivästä helmikuuta 2020 alkaen kahden vuoden ajaksi;

– soveltamisalan laajentaminen tukikelpoisten toimien ja toteutuskumppanien osalta ottaen huomioon, että covid-19-kriisin torjunta edellyttää hyvin laaja-alaisia toimenpiteitä ja myös tukikelpoisten kustannusten tarkempaa määrittelyä;

– asetuksen soveltaminen taannehtivasti 1. päivästä helmikuuta 2020 alkaen niin, että asianomaiset toimet ovat tukikelpoisia kyseisestä päivästä alkaen, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden tasavertainen kohtelu;

– pidennetty määräaika oikeudellisten sitoumusten tekemiseen, jotta voidaan varmistaa joustavuus hätätilanteen tuen toteuttamisessa;

– komissiolle mahdollisuus antaa jäsenvaltioille hätätilanteen tukea niiden covid-19-pandemiaan liittyviin tarpeisiin myös yhteisten hankintamenettelyjen ja jäsenvaltioiden puolesta toteutettavien keskitettyjen hankintamenettelyjen avulla.

[1] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19-epidemian vastatoimena [Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite], annettu 13 päivänä maaliskuuta 2020, COM(2020) 113 final.

Ehdotetun asetuksen mukaisilla koordinoiduilla toimilla ja toimenpiteillä täydennetään muiden EU:n välineiden kautta annettavaa tukea.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Hätätilan tukivälineen käyttöönottoa koskeva ehdotus on osa EU:n toimenpidepakettia, jonka avulla pyritään torjumaan tämänhetkistä covid-19-pandemiaa. Toimenpiteet perustuvat koordinoituun ja kunnianhimoiseen lähestymistapaan, jonka avulla EU:n talousarviossa käytettävissä olevia resursseja pyritään hyödyntämään mahdollisimman tuloksellisesti[2]. Toimenpiteitä ovat muun muassa koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite, ehdotettu EU:n solidaarisuusrahaston soveltamisalan laajentaminen kattamaan myös kansanterveyskriisit[3], kaikkien rahoitusvälineisiin sisältyvien mahdollisuuksien ja ESIR-rahaston hyödyntäminen investointien tukemiseksi (esimerkiksi yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva COSME-ohjelma sekä Horisontti 2020 -ohjelmaan kuuluvat InnovFin-takaukset).

Tämä ehdotus täydentää kaikkia edellä mainittuja toimenpiteitä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Kuten edellä todettiin, covid-19-pandemia on äkillinen ja poikkeuksellinen tapahtuma, joka aiheuttaa jäsenvaltioiden rahoitus-, talous- ja terveydenhuoltojärjestelmille ennennäkemättömän mittavia häiriöitä. EU:n toimet ovat tarpeen, jotta tämänhetkiseen covid-19-kriisiin voidaan vastata solidaarisuuden hengessä. Siksi unionin on SEUT-sopimuksen 122 artiklan 1 kohdan nojalla hyväksyttävä suunnitellut toimenpiteet ja koordinoidut toimet, joiden avulla pyritään vastaamaan kohdattuihin vakaviin vaikeuksiin.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Hätätilanteen tukivälineen käyttöönotto covid-19-epidemian torjumiseksi EU:ssa perustuu toissijaisuusperiaatteeseen. Covid-19-pandemian maailmanlaajuisen levinneisyyden, sen taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten laajuuden ja terveydenhoitojärjestelmille kaikissa jäsenvaltioissa aiheutuvan suuren rasituksen vuoksi unionilla on jäsenvaltioita paremmat edellytykset torjua kriisiä kokonaisvaltaisella ja koordinoidulla tavalla kaikilla aloilla.

Vain jäsenvaltioiden keskinäiseen solidaarisuuteen perustuvan koordinoidun toiminnan avulla voidaan varmistaa, että covid-19-epidemian leviäminen pysäytetään tehokkaasti ja nopeasti, että katastrofin vaikutuksia lievennetään mahdollisimman paljon ja että sen jälkeen toteutetaan tarvittavat toimet sen uusiutumisen ehkäisemiseksi. Koska riittävät resurssit on saatava nopeasti käyttöön kaikissa EU:n jäsenvaltioissa niiden tarpeiden mukaisesti, EU:n on toimittava yhteistyössä kaikkien covid-19-epidemiasta kärsivien jäsenvaltioiden kanssa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ottamalla EU:ssa käyttöön kaikki tarvittavat resurssit covid-19-epidemian leviämisen hillitsemiseksi voitaisiin huomattavasti lisätä toimia ihmishenkien, ihmisten terveyden ja ihmisarvon säilyttämiseksi sekä jäsenvaltioiden talouden elvyttämiseksi. Koska covid-19-

[2] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan investointipankille ja euroryhmälle ”Koordinoidut taloudelliset toimet covid-19-epidemian vaikutusten lieventämiseksi”, COM(2020) 112 final, 13.3.2020.

[3] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 2012/2002 muuttamisesta taloudellisen tuen myöntämiseksi vakavan kansanterveysuhan koettelemille jäsenvaltioille ja unioniin liittymisestä neuvotteleville maille, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2020, COM(2020) 114 final.

epidemia aiheuttaa kaikille EU:n kansalaisille ja kaikille talouden sektoreille ennennäkemättömiä seurauksia, tarvitaan nopeita ja tehokkaita toimia, minkä vuoksi ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tässä välineessä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

- **Toimintatavan valinta**

Covid-19-pandemian levinneisyyden ja sen sosiaalisten ja talous- ja rahoitustilanteeseen kohdistuvien vaikutusten laajuuden vuoksi komissio katsoo aiheelliseksi antaa asetuksen, joka on soveltamisalaltaan yleinen ja suoraan ja välittömästi sovellettavissa. Näin voitaisiin luoda nopeasti yhdenmukainen ja koko unionin kattava rahoitustukimekanismi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ehdotus on pitänyt valmistella kiireellisesti, jotta neuvosto voi hyväksyä sen ajoissa, minkä vuoksi sidosryhmiä ei voitu kuulla.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotuksen kiireellisyyden vuoksi vaikutustenarviointia ei tehty.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Ei sovelleta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Vuodelle 2020 ehdotetaan 2,7 miljardin euron määrärahaa, jotta voidaan tukea suunniteltujen toimien rahoittamista uudelleen käyttöön otettavan hätätilanteen tukivälineen puitteissa. Rahoituslähteet esitellään tarkemmin tämän ehdotuksen mukana toimitettavassa rahoitusselvityksessä ja lisätalousarvioesityksessä nro 2/2020.

Lisärahoitusta voidaan myöntää kriisin ja siihen liittyvien tarpeiden kehityksen mukaan siltä osin kuin niitä ei voida kattaa muista välineistä.

5. LISÄTIEDOT

Ei sovelleta.

2020/0056 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

hätätilanteen tuen käyttöönotosta 15 päivänä maaliskuuta 2016 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 nojalla sekä asetuksen säännösten muuttamisesta covid-19-epidemian johdosta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 122 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Covid-19-kriisi, jonka Maailman terveysjärjestö (WHO) julisti pandemiaksi 11 päivänä maaliskuuta 2020, on vaikuttanut dramaattisesti Euroopan unionin yhteiskuntiin ja talouteen ja pakottanut jäsenvaltiot toteuttamaan poikkeuksellisia toimenpiteitä.

(2) Pandemian taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lisäksi kriisi aiheuttaa vakavaa rasitusta myös jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmille. Erityisesti terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden, keskeisten julkisten palvelujen ja niiden toteuttamiseksi tarvittavien materiaalien tuotantokapasiteetin kysyntä on kasvanut kaikissa jäsenvaltioissa.

(3) Tarvitaan monenlaisia nopeita toimenpiteitä, jotta koko unionissa voidaan vastata kriisiin solidaarisuuden hengessä viruksen nopean leviämisen aiheuttamien häiriöiden puitteissa. Toimenpiteillä olisi erityisesti pyrittävä suojelemaan ihmishenkiä, estämään ja lievittämään inhimillistä kärsimystä ja säilyttämään ihmisarvo kaikkialla, missä se on tämänhetkisen covid-19-kriisin vuoksi tarpeen.

(4) Covid-19-epidemia ja sen seuraukset ovat laajat ja ulottuvat yli rajojen, minkä vuoksi tarvitaan kattavia torjuntatoimia. Toimenpiteet, jotka perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1313/2013[4] perustettuun unionin pelastuspalvelumekanismiin (rescEU) ja muihin voimassa oleviin unionin välineisiin, ovat soveltamisalaltaan rajoitettuja, minkä vuoksi niiden avulla ei ole mahdollista reagoida riittävällä tavalla eikä puuttua tuloksellisesti covid-19-kriisin unionissa aiheuttamiin laajamittaisiin seurauksiin.

(5) Sen vuoksi on tarpeen ottaa käyttöön neuvoston asetukseen (EU) 2016/369 perustuva hätätilanteen tuki.

(6) Jotta voitaisiin mahdollistaa riittävä joustavuus ja varmistaa covid-19-kriisin kaltaisissa ennennäkemättömissä olosuhteissa tarvittavat pitkäaikaiset koordinoidut toimet, kuten lääkintätarvikkeiden ja lääkkeiden toimitukset, kriisistä toipumista edistävät toimenpiteet ja tarvittava lääketieteellinen tutkimus, on varmistettava, että

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1313/2013/EU, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, unionin pelastuspalvelumekanismista (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 924).

käyttöönottojakson aikana tehtyjä talousarviositoumuksia voidaan käyttää oikeudellisten sitoumusten tekemiseen koko käyttöönottojakson ajan, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[5] 114 artiklan 2 kohdassa säädettyjen unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien varainhoitosääntöjen soveltamista kuitenkaan rajoittamatta. Näihin oikeudellisiin sitoumuksiin perustuvien kustannusten olisi oltava tukikelpoisia sitoumusten koko täytäntöönpanokauden ajan.

(7) Jotta voidaan varmistaa kaikkien jäsenvaltioiden tasavertainen kohtelu ja tasapuoliset toimintaedellytykset, on myös tarpeen sallia kustannusten takautuva tukikelpoisuus tuen käyttöönottopäivästä alkaen, mukaan lukien jo loppuun suoritetut toimet, edellyttäen että ne on aloitettu kyseisen päivän jälkeen.

(8) Jotta voitaisiin säilyttää asetuksen (EU) 2016/369 nojalla myönnettävän tuen toissijaisuus, tuen olisi ehdottomasti vain täydennettävä muuta unionin välineistä myönnettyä tukea.

(9) Covid-19-kriisin yhteydessä on käynyt ilmeiseksi, että asetuksen (EU) 2016/369 soveltamisalaa on tarpeen laajentaa, jotta voidaan myöntää rahoitusta kiireellisiin tarpeisiin terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden, kuten hengityskoneiden ja suojavarusteiden sekä testauksessa käytettävien kemikaalien hankintaan, lääkkeiden kehittämiseen, tuotantoon ja jakeluun liittyviin kustannuksiin sekä muiden tarvikkeiden ja materiaalien hankintaa varten. Olisi myös oltava mahdollista rahoittaa toimia, joilla tuetaan lääkintätarvikkeiden käyttöä varten tarvittavien hyväksyntöjen saamista.

(10) Jotta voitaisiin lieventää akuuttia painetta, joka kohdistuu terveydenhuoltohenkilöstöön ja valtion resursseihin keskeisten julkisten palvelujen riittämättömän kapasiteetin vuoksi, ja säilyttää terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyky, olisi tuettava taloudellisesti tai organisatorisin keinoin terveydenhuoltohenkilöstön väliaikaista vahvistamista ja vaihtoa sekä muista jäsenvaltioista tulevien potilaiden hoitoa.

(11) Terveydenhuolto- ja logistiikkahenkilöstölle olisi annettava koulutusta myös terveydenhuollon tarvikkeiden väärentämisen torjunnasta.

(12) Covid-19-epidemian laajamittaisten seurausten vuoksi tarvitaan kaikkien asianomaisten kumppanien nopeaa ja kattavaa osallistumista, mukaan lukien viranomaiset, julkiset ja yksityiset perusterveydenhuollon ja sairaalahoidon tarjoajat ja hoitokodit. Tarvitaan toimia terveydenhuollon infrastruktuuriin kohdistuvan paineen lieventämiseksi ja haavoittuvassa asemassa olevien tartuntariskille alttiiden henkilöryhmien tukemiseksi.

(13) Toimitusongelmien ratkaisemiseksi olisi tuettava keskeisten lääkintätarvikkeiden, kuten lääkkeiden, diagnostisten testien, laboratoriotarvikkeiden ja suojavarusteiden, tuotantokapasiteettia, ja myönnettävä rahoitusta näiden tuotteiden varastojen ylläpitämiseksi.

[5] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

(14) Testauskapasiteetin lisäämiseksi olisi tuettava täydentäviä tai vaihtoehtoisia testausmenetelmiä ja tarvittavaa lääketieteellistä tutkimusta taloudellisin ja/tai organisatorisin keinoin.

(15) Jäsenvaltioiden hankintaviranomaisilla on huomattavia oikeudellisia ja käytännön vaikeuksia hankkia hätätilanteissa tarvittavia tavaroita tai palveluja. Jotta hankintaviranomaiset voisivat saada mahdollisimman paljon hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista mittakaavaetujen ja riskien ja hyötyjen jakamisen suhteen, on äärimmäisen tärkeää laajentaa komission mahdollisuuksia hankkia tavaroita tai palveluja jäsenvaltioiden puolesta. Komissiolle olisi annettava valtuudet tarvittavien hankintamenettelyjen toteuttamiseen. Jos jäsenvaltion hankintaviranomainen suorittaa tietyt osat menettelystä, kuten puitejärjestelyn mukaisen uudelleen kilpailuttamisen tai yksittäisten hankintasopimusten tekemisen dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella, hankintaviranomainen olisi myöhemminkin vastuussa suorittamistaan vaiheista.

(16) Hätätilanteissa, kun on tarpeen toteuttaa komission ja yhden tai useamman jäsenvaltion hankintaviranomaisten yhteisiä hankintoja, olisi mahdollistettava se, että kyseinen jäsenvaltio ostaa, vuokraa tai liisaa yhdessä hankitun kapasiteetin kokonaan.

(17) Komission olisi voitava ostaa, varastoida ja jälleenmyydä tai lahjoittaa tavaroita ja palveluja, mukaan lukien vuokrattavat tavarat ja palvelut, jäsenvaltioille tai komission valitsemille kumppaniorganisaatioille.

(18) Sen vuoksi asetusta (EU) 2016/369 olisi muutettava vastaavasti.

(19) Covid-19-kriisiin liittyvä tilanne huomioon ottaen tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti.

(20) Jotta voidaan varmistaa kaikkien jäsenvaltioiden tasavertainen kohtelu ja tasapuoliset toimintaedellytykset sekä kattaa tukikelpoiset kustannukset riippumatta siitä, milloin epidemia puhkesi kussakin jäsenvaltiossa, tätä asetusta olisi sovellettava 1 päivästä helmikuuta 2020 alkaen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Otetaan käyttöön hätätilanteen tuki asetuksen (EU) 2016/369 nojalla covid-19-pandemian aiheuttamien menojen rahoittamiseksi 1 päivän helmikuuta 2020 ja 31 päivän tammikuuta 2022 välisenä aikana.

2 artikla

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 114 artiklan 2 kohdassa säädetään, talousarvioon tehtävien kokonaissitoumusten, joista aiheutuu tukimenoja tämän asetuksen nojalla, on katettava niiden oikeudellisten sitoumusten kokonaiskustannukset, jotka on tehty 1 artiklassa tarkoitetun käyttöönottojakson päättymiseen mennessä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisen kohdan soveltamista.

Menot ovat tukikelpoisia 1 artiklassa tarkoitetusta tuen käyttöönottopäivästä alkaen.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 193 artiklan 3 kohdassa säädetään, avustuksia voidaan myöntää toimiin, jotka on jo saatettu päätökseen ennen tämän asetuksen voimaantulopäivää, edellyttäen että toimet ovat alkaneet 1 artiklassa tarkoitetun käyttöönottopäivän jälkeen.

3 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2016/369 seuraavasti:

1) Korvataan 3 ja 4 artikla seuraavasti:

”3 artikla

Tukikelpoiset toimet

1. Tämän asetuksen nojalla myönnettävä hätätilanteen tuki muodostuu tarpeisiin perustuvista hätätoimista, joilla täydennetään katastrofin koettelemien jäsenvaltioiden toimia ihmishenkien suojelemiseksi, ihmisten kärsimyksen ehkäisemiseksi ja lievittämiseksi sekä ihmisarvon ylläpitämiseksi silloin, kun se on 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun katastrofin vuoksi tarpeen. Tukea voidaan myöntää myös katastrofin jälkeisiin tarpeisiin vastaamiseksi tai katastrofin uusiutumisen estämiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käyttöönottoaikaa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun hätätilanteen tukeen voi kuulua mitä tahansa humanitaarisen avun toimia, jotka voisivat asetuksen (EY) N:o 1257/96 2, 3 ja 4 artiklan mukaisesti saada unionin rahoitusta, ja niihin voi näin ollen sisältyä apua ja tarvittaessa suojelutoimia ihmishenkien pelastamiseksi ja suojelemiseksi katastrofien yhteydessä tai välittömästi niiden jälkeen. Tukea voidaan käyttää myös muiden sellaisten kustannusten rahoittamiseen, jotka liittyvät suoraan tämän asetuksen nojalla myönnetyn hätätilanteen tuen täytäntöönpanoon. Tukea voidaan käyttää erityisesti liitteessä 1 vahvistettujen toimien rahoittamiseen.

3. Tämän asetuksen nojalla myönnetyn hätätilanteen tuen myöntämisessä ja täytäntöönpanossa on noudatettava humanitaarisia perusperiaatteita eli humaanisuutta, puolueettomuutta, tasapuolisuutta ja riippumattomuutta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 kohdan soveltamista.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitetut toimet toteuttaa komissio tai komission valitsemat kumppaniorganisaatiot. Komissio voi erityisesti valita kumppaniorganisaatioiksi kansalaisjärjestöjä, jäsenvaltioiden erityisyksikköjä, kansallisia viranomaisia ja muita julkisia elimiä, kansainvälisiä organisaatioita ja niiden virastoja sekä, jos se on toimen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja tarpeen, muita organisaatioita ja yhteisöjä, joilla on vaadittava asiantuntemus tai jotka toimivat aktiivisesti katastrofiapuun liittyvillä aloilla, kuten yksityisiä palveluntarjoajia, laitevalmistajia sekä tutkijoita ja tutkimuslaitoksia. Komission on tätä varten toimittava tiiviissä yhteistyössä katastrofin koetteleman jäsenvaltion kanssa.

4 artikla

Rahoitustuen muodot ja täytäntöönpanomenettelyt

1. Komissio noudattaa unionin rahoitustuen täytäntöönpanossa Euroopan parlamentin asetusta (EU, Euratom) 2018/1046[6]. Unionin rahoitus tämän asetuksen

[6] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013,

nojalla hyväksyttyihin tukitoimiin toteutetaan noudattaen mainitun asetuksen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua suoraa hallinnointia tai 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua välillistä hallinnointia.

2. Tämän asetuksen nojalla myönnetty hätätilanteen tuki rahoitetaan unionin yleisestä talousarviosta ja rahoitusosuuksilla, joita jäsenvaltiot sekä muut julkiset tai yksityiset avunantajat voivat antaa asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuina ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.

3. Komissio voi myöntää unionin rahoitusta tämän asetuksen nojalla toteutettaviin suoraan hallinnoitaviin tukitoimiin asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 195 artiklan mukaisesti ilman ehdotuspyyntöä. Komissio voi tätä varten tehdä kumppanuutta koskevia puitesopimuksia tai hyödyntää asetuksen (EY) N:o 1257/96 nojalla tehtyjä voimassa olevia kumppanuutta koskevia puitesopimuksia.

4. Kun komissio toteuttaa hätätilanteen tukioperaatioita kansalaisjärjestöjen kautta, rahoitusvalmiuksia ja toiminnallisia valmiuksia koskevien kriteereiden katsotaan täyttyvän, jos kyseisen järjestön ja komission välillä on voimassa asetuksen (EY) N:o 1257/96 nojalla tehty kumppanuutta koskeva puitesopimus.

5. Tämän asetuksen mukaista hätätilanteen tukea voidaan myöntää missä tahansa seuraavista muodoista:

a) asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 165 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden kanssa tehtävät yhteishankinnat, joilla jäsenvaltiot voivat ostaa, vuokrata tai liisata yhteisesti hankitun kapasiteetin kokonaisuudessaan;

b) komission jäsenvaltioiden puolesta tekemät hankinnat, jotka perustuvat komission ja jäsenvaltioiden väliseen sopimukseen;

c) komission tukkuostajana ja -myyjänä suorittama hankinta siten, että komissio ostaa ja varastoi ja sitten jälleenmyy tai lahjoittaa tavaroita ja palveluja, mukaan lukien vuokrattavat tavarat ja palvelut, jäsenvaltioille tai komission valitsemille kumppaniorganisaatioille.

6. Edellä 5 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa hankintamenettelyssä hankintasopimukset tekee jompikumpi seuraavista:

a) komissio, jolloin palvelut tai tavarat toimitetaan jäsenvaltioille tai komission valitsemille kumppaniorganisaatioille;

b) osallistuvat jäsenvaltiot, jolloin niiden on ostettava, vuokrattava tai liisattava suoraan komission niitä varten hankkima kapasiteetti.

7. Edellä 5 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa hankintamenettelyissä komissio noudattaa omissa hankinnoissaan asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 sääntöjä.”

2) Korvataan 5 artiklan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

”1. Unionin rahoituksella voidaan kattaa kaikki suorat kustannukset, jotka ovat tarpeen 3 artiklassa säädettyjen tukikelpoisten toimien toteuttamiseksi, mukaan

---

(EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

lukien kyseisten toimien mukaisten tavaroiden ja palvelujen osto, valmistelu, keruu, kuljetus, varastointi ja jakelu, sekä sellaisten toimien tai hankkeiden investointikustannukset, jotka liittyvät suoraan tämän asetuksen nojalla käyttöön otetun hätätilanteen tuen tavoitteiden saavuttamiseen.

2. Myös kumppaniorganisaatioiden välilliset kustannukset voidaan kattaa asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisesti. ”

3) Lisätään liite 1 seuraavasti:

”**LIITE 1**

Tukikelpoiset toimet

Vaikutuksiltaan laajojen pandemioiden yhteydessä voidaan rahoittaa seuraavia toimia:

a) terveydenhuoltohenkilöstön väliaikainen lisääminen, terveydenhuollon ammattihenkilöiden vaihto, ulkomaisten potilaiden vastaanottaminen tai muunlainen keskinäinen tuki;

b) tilapäisten terveydenhuoltopalvelujen käyttöönotto ja olemassa olevien terveydenhuoltopalvelujen tilapäinen laajentaminen, jotta voidaan vähentää olemassa oleviin rakenteisiin kohdistuvaa painetta ja lisätä terveydenhuollon kokonaiskapasiteettia;

c) toimet, joilla tuetaan lääketieteellisten testien laajamittaisen soveltamisen hallinnointia ja laaditaan tarvittavat tieteelliset testausstrategiat ja -protokollat;

d) väliaikaisten karanteenitilojen perustaminen ja muut asianmukaiset toimenpiteet unionin rajoilla;

e) lääkintätarvikkeiden kehittäminen, tuotanto tai ostaminen ja jakelu;

f) edellä e alakohdassa tarkoitettujen lääkintätarvikkeiden tuotantokapasiteetin lisääminen ja muuntaminen tarjonnan puutteiden korjaamiseksi;

g) e alakohdassa tarkoitettujen lääkintätarvikkeiden varastojen ylläpito ja hävittäminen;

h) toimet, joilla tuetaan tarvittavia toimia e alakohdassa tarkoitettujen lääkintätarvikkeiden käyttöä koskevan hyväksynnän saamiseksi tarvittaessa;

j) toimet asianmukaisten menetelmien kehittämiseksi, jotta voidaan seurata epidemian kehittymistä ja sen torjumiseksi toteutettujen toimenpiteiden tuloksia;

k) mahdollisia hoitomuotoja tai diagnostiikkaa koskevien tapauskohtaisten kliinisten tutkimusten järjestäminen unionin tasolla sovittujen tutkimusstandardien mukaisesti;

l) lääkintätarvikkeiden tieteellinen validointi, mukaan lukien mahdolliset uudet testausmenetelmät.

Edellä esitetty luettelo ei ole tyhjentävä.”

3 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)

1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin

3.2.2. Arvioidut vaikutukset toimintamäärärahoihin

3.2.3. Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus neuvoston asetukseksi hätätilanteen tuen käyttöönotosta 15 päivänä maaliskuuta 2016 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 nojalla sekä asetuksen säännösten muuttamisesta covid-19-epidemian johdosta.

1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)[7]

Muuttoliike ja sisäasiat (Euroopan unionin yleisen talousarvion osasto 18, pääluokka 3, komissio)

1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne

X Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen**

☐ Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen[8]**

☐ Ehdotus/aloite liittyy **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**

☐ Ehdotus/aloite liittyy toimeen, joka on suunnattu uudelleen **toimeen, joka on suunnattu uudelleen**

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Komission monivuotinen strateginen tavoite (monivuotiset strategiset tavoitteet), jonka (joiden) saavuttamista ehdotus/aloite tukee

Asetuksen (EU) 2016/369 mukaan hätätilanteen tukea voidaan antaa käynnissä olevan tai mahdollisen luonnonkatastrofin tai ihmisen aiheuttaman katastrofin yhteydessä, jos katastrofin poikkeuksellinen laajuus ja vaikutus johtavat vakaviin ja laajoihin humanitaarisiin seurauksiin yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, ja vain poikkeuksellisissa oloissa, joissa mitkään muut jäsenvaltioiden tai unionin käytettävissä olevat välineet eivät ole riittäviä.

Neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 nojalla käyttöön otettavan hätätilanteen tuen pitäisi edistää suoraan niiden henkilöiden perusoikeuksien suojaamista, jotka voivat hyötyä käyttöönoton perusteella myönnettävää rahoitustukea saavista toimista, sekä oikeutta elämään ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen (EU:n perusoikeuskirjan 1, 2 ja 3 artikla).

Tämän neuvoston asetuksen tavoitteena on säätää toimenpiteistä, joilla vastataan niihin kiireellisiin ja poikkeuksellisiin humanitaarisiin tarpeisiin, joita uuden koronaviruksen (SARS-CoV-2) ja sen aiheuttaman taudin (covid-19) leviäminen aiheuttaa jäsenvaltioissa. Maailman terveysjärjestö WHO on todennut, että kyseessä on kansainvälinen kansanterveysuhka ja globaali pandemia. Kriisi on levinnyt kaikkiin EU:n jäsenvaltioihin (sekä ETA-maihin ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan).

[7] ABM: toimintoperusteinen johtaminen; ABB: toimintoperusteinen budjetointi.

[8] Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 54 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

1.4.2. Erityistavoite (erityistavoitteet) sekä toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä

Erityistavoite Antaa unionin sisällä hätätilanteen tukea, jotta voidaan vastata kiireellisiin humanitaarisiin tarpeisiin myöntämällä jäsenvaltioille tukea ja apua ja toteuttaa tarvittaessa suojelutoimia ihmishenkien pelastamiseksi. Aloite ilmentää konkreettisesti solidaarisuutta unionin sisällä.

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Ehdotuksen avulla Euroopan unioni voi vastata alueellaan ilmeneviin kiireellisiin humanitaarisiin tarpeisiin, jotka koskettavat sekä EU:n kansalaisia että muita alueen asukkaita covid-19-epidemian seurauksena. Tarkoituksena on toteuttaa erityisesti toimia, jotka koskevat varusteiden kuljettamista, väliaikaisten sairaaloiden ja lääkintäryhmien varustamista, covid-potilaille tarkoitettuja erikoissairaaloita, lääkintätarvikkeita (mm. hengityskoneita, henkilönsuojaimia, diagnostiikka- ja hoitovälineitä), lentäviä lääkintäryhmiä sekä covid- ja muiden potilaiden kuljettamista. Hätätilanteen tuen myöntämisessä noudatetaan humanitaarisia perusperiaatteita eli humaanisuutta, puolueettomuutta, tasapuolisuutta ja riippumattomuutta.

1.4.4. Tulos- ja vaikutusindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen toteuttamista seurataan

Niiden henkilöiden määrä, jotka hyötyvät Euroopan unionissa myönnettävästä hätätilanteen tuesta, sekä absoluuttisina lukuina että mahdollisuuksien mukaan prosenttiosuutena kaikista avuntarvitsijoista. Väliaikaisten sairaaloiden sekä lääkintäryhmien ja lentävien lääkintäryhmien lukumäärä. Toimitettujen lääkintätarvikkeiden määrä (absoluuttisina lukuina ja mahdollisuuksien mukaan prosenttiosuutena kokonaistarpeesta).

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

Tämän neuvoston asetusta koskevan ehdotuksen tarkoituksena on täydentää voimassa olevia unionin välineitä ja oikeusperustoja erityisesti siksi, että voitaisiin myöntää kohdennetummin hätätilanteen tukea unionissa oleville ihmisille ja vastata näin jäsenvaltioissa covid-19-epidemian seurauksena ilmeneviin kiireellisiin humanitaarisiin tarpeisiin. Hätätilanteen tukea tarvitaan Euroopan unionissa silloin kun kriisin poikkeuksellinen laajuus ja vaikutus johtavat vakaviin ja laajoihin humanitaarisiin seurauksiin.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo

Epidemiasta kärsivien jäsenvaltioiden toteuttamat toimet sekä muiden unionin välineiden kautta myönnettävä unionin rahoitustuki eivät näyttäisi riittävän siihen, että epidemiasta kansanterveyden alalla aiheutuneisiin humanitaarisiin seurauksiin

unionissa voitaisiin puuttua tehokkaasti, etenkin kun otetaan huomioon se, miten nopeasti tällaista unionin rahoitustukea voitaisiin myöntää.

Kun neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 1 artiklassa esitetyt edellytykset täyttyvät, neuvosto voi asetuksen nojalla ottaa hätätilanteen tuen käyttöön covid-19-epidemian vuoksi.

Vastaavista toimista saadut kokemukset

Neuvosto hyväksyi asetuksen hätätilanteen tuen myöntämisestä unionissa 15. maaliskuuta 2016. Hätätilanteen väline otettiin käyttöön vuonna 2016, kun pakolaisten ja muiden maahantulijoiden suuri määrä aiheutti Kreikassa humanitaarisen hätätilanteen.

Neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio esitti maaliskuussa 2019 neuvostolle arvion asetuksen toiminnasta. Arvio oli myönteinen, minkä vuoksi asetus pidettiin voimassa, mutta ei käytössä, eikä siihen ehdotettu tehtäväksi muutoksia.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Tämän aloitteen rahoitus edellyttää monivuotista rahoituskehystä koskevan asetuksen muuttamista.

Unionin pelastuspalvelumekanismin avulla unioni pyrkii vahvistamaan yhteistyötä unionin ja jäsenvaltioiden välillä ja helpottamaan pelastuspalvelutoimia, jotta voidaan tehostaa järjestelmiä, joiden tavoitteena on luonnonkatastrofien ja ihmisen aiheuttamien katastrofien ehkäisy ja niihin liittyvien valmius- ja avustustoimien toteuttaminen. Jäsenvaltiot voivat ottaa unionin pelastuspalvelumekanismin käyttöön, jos unionissa ilmenee luonnonkatastrofi tai ihmisen aiheuttama katastrofi, esimerkiksi akuutti terveysuhka.

Uuden rescEU-ohjelman valmiuksien kehittäminen on vielä kesken niiden varojen osalta, jotka liittyvät suoraan niihin kriiseihin, joiden osalta hätätilanteen tuesta annetun asetuksen käyttöönottoa ehdotetaan.

Sen vuoksi on erittäin epätodennäköistä, että pelastuspalvelumekanismin kautta myönnettävän tuen voitaisiin katsoa riittävän siihen, että epidemiasta kansanterveyden alalla aiheutuneisiin humanitaarisiin seurauksiin unionissa voitaisiin vastata tehokkaasti, niin että tätä tukea olisi epäilemättä tarpeen täydentää tässä ehdotetun käyttöönoton nojalla myönnettävällä hätätilanteen tuella. Näin ollen pelastuspalvelumekanismin puitteissa toteutettavat toimet ja hätätilanteen tuki täydentävät toisiaan.

Siltä osin kuin neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 nojalla myönnettävä hätätilanteen tuki on tarkoitettu auttamaan katastrofeista kärsivien ihmisten tarpeisiin vastaamisessa, sen voitaisiin katsoa olevan samantyyppistä kuin humanitaarisesta avusta 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/96 nojalla myönnettävä apu. Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/96 nojalla voidaan kuitenkin rahoittaa ainoastaan unionin ulkopuolella annettavaa humanitaarista apua, minkä vuoksi neuvoston asetukselle (EU) 2016/369 ei ole vaihtoehtoa silloin kun katastrofi on tapahtunut unionin alueella.

1.5.4. Yhteensopivuus muiden kyseeseen tulevien välineiden kanssa ja mahdolliset synergiaedut

Tämänhetkisen covid-19-epidemian yhteydessä on jo käytetty kaikki mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen. Jäsenvaltioissa leviävän covid-19-epidemian laajuuden ja siihen liittyvien potentiaalisten tarpeiden vuoksi on perusteltua käyttää monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa säädettyjä erityisiä rahoitusvälineitä.

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

X Ehdotuksen mukaisen toiminnan **kesto on rajattu**.

– Se on voimassa 24 kuukautta hyväksymispäivästä alkaen, jäljempänä ’käyttöönottojakso’; toimet, joihin myönnetään rahoitustukea asetuksen (EU) 2016/369 nojalla tämän käyttöönoton perusteella, voidaan toteuttaa niin, että niiden toteutusjakso päättyy vasta käyttöönottojakson päätyttyä, edellyttäen että toteutusjakso päättyy viimeistään 24 kuukautta käyttöönottojakson päättymisen jälkeen.

– Rahoitusvaikutukset: vuosi 2020 maksusitoumusmäärärahojen osalta ja vuodet 2020–2023 maksumäärärahojen osalta.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)[9]

X **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

– X yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

– ☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

X **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

– ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

– X kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

– ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle

– ☐ varainhoitoasetuksen 208 ja 209 artiklassa tarkoitetuille elimille

– X julkisoikeudellisille yhteisöille

– X sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut

– ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut

– ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

– *Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa ”Huomautukset”.*

Huomautukset:

[9] Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

Ei ole.

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Toimia, joille myönnetään rahoitustukea tämän ehdotuksen perusteella, seurataan säännöllisesti.

Komissio laatii ja toimittaa neuvostolle jälkiarviointiraportin 3 vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

2.2.1. Todetut riskit

Toteutus perustuu toimiin, joista vastaavat valikoidut kumppaniorganisaatiot, kuten kansalaisjärjestöt ja Yhdistyneet kansakunnat ja sen erityisjärjestöt, kansainväliset järjestöt ja jäsenvaltioiden erityisvirastot, suoran ja välillisen hallinnoinnin avulla. Tietyt toimet voidaan tarvittaessa toteuttaa myös muiden organisaatioiden erityistoimien puitteissa suoran hallinnoinnin avulla. Tämä järjestely katsotaan soveltuvimmaksi, jotta voidaan saavuttaa välineen tavoitteet ottamalla kaikilta osin huomioon periaatteet, jotka koskevat taloudellisuutta, tehokkuutta ja parhaan vastineen saamista rahalle.

Niiden toimien osalta, jotka ovat luonteeltaan lähellä humanitaarisen avun toimia, sovelletaan humanitaarisen avun välineeseen ja unionin pelastuspalvelumekanismiin sovellettavia maksujärjestelyjä sekä suoran että välillisen hallinnoinnin yhteydessä, koska ne ovat osoittautuneet tarkoituksenmukaisiksi.

2.2.2. Tiedot käyttöön otetusta sisäisen valvonnan järjestelmästä

Tässä yhteydessä sovelletaan Euroopan komission voimassa olevaa sisäisen valvonnan järjestelmää, jotta voidaan varmistaa, että unionin pelastuspalvelumekanismin puitteissa käytettävissä olevat varat käytetään asianmukaisella tavalla ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

Järjestely on seuraava:

1. Toimintaa johtavan yksikön (EU:n pelastuspalveluasioista ja humanitaarisen avun operaatioista vastaava komission pääosasto / DG ECHO) sisäisen valvonnan ryhmä keskittyy valvomaan, että toimissa noudatetaan hallinnollisia menettelyjä ja voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tässä käytetään komission sisäisen valvonnan kehystä. Muut välineen toteuttamiseen osallistuvat komission yksiköt noudattavat samaa kehystä.

2. Välineen perusteella myönnettävät avustukset ja sopimukset tarkastetaan säännöllisesti ulkopuolisten tarkastajien toimesta vuotuisten tarkastussuunnitelmien mukaisesti.

3. Ulkopuoliset evaluoijat suorittavat kaikkien toimien evaluoinnin.

Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) ja tilintarkastustuomioistuin voivat tarkastaa suoritetut toimet.

Niiden toimien valvontaan ja seurantaan, jotka ovat luonteeltaan lähellä humanitaarisen avun toimia, sovelletaan humanitaarisen avun välineen ja unionin pelastuspalvelumekanismin toteuttamisesta sekä suoran että välillisen hallinnoinnin yhteydessä saatua laajaa kokemusta.

2.2.3. Arvio tarkastusten kustannustehokkuudesta ja odotettavissa olevasta virheriskin tasosta

PO ECHOn valvontastrategian arvioidut kustannukset ovat 0,3 prosenttia vuoden 2018 talousarvion välillisen hallinnoinnin kustannuksista ja 0,5 prosenttia vuoden 2018 talousarvion suoran hallinnoinnin kustannuksista. Tämän indikaattorin tärkeimmät osatekijät ovat:

– PO ECHOn tämän alan asiantuntijoiden sekä varainhoidosta vastaavien ja operatiivisten yksiköiden kokonaishenkilöstökustannukset kerrottuna arvioidulla aikaosuudella, joka käytetään laadunvarmistus-, valvonta- ja seurantatoimintoihin;

– PO ECHOn ulkoisen tarkastuksen jaoksen tarkastuksiin ja varmennuksiin osoitetut kokonaisresurssit.

Kun otetaan huomioon tällaisen valvonnan vähäiset kustannukset sekä niihin liittyvät määrällisesti mitattavissa olevat hyödyt (oikaisut ja takaisinperinnät) ja hyödyt, joita ei voida mitata määrällisesti (valvonnan pelotevaikutus ja siihen liittyvä laatutakuu), komissio päättelee, että valvonnan määrällisesti mitattavissa olevat hyödyt sekä hyödyt, joita ei pystytä mittaamaan määrällisesti, ovat paljon suuremmat kuin niiden vähäiset kustannukset.

Komissio maksaa niille yhteisöille, joille on välillisessä hallinnoinnissa siirretty EU:n rahoituksen täytäntöönpanotehtäviä, rahoituksen valvonnasta ja hallinnoinnista aiheutuvista välillisistä tukikelpoisista kustannuksista enintään 7 prosenttia.

Tämän vahvistaa monivuotinen jäännösvirhetaso (0,5 prosenttia), jonka komissio on ilmoittanut vuonna 2018 humanitaarisen avun ja pelastuspalveluasioiden pääosaston osalta.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut torjunta- ja suojatoimenpiteet

Vertailun vuoksi voidaan todeta, että PO ECHOn petostentorjuntastrategiaa käytetään komission petostentorjuntastrategian mukaisesti sen varmistamiseen, että

– PO ECHOn sisäiset petostentorjuntaan liittyvät tarkastukset ovat täysin linjassa komission petostentorjuntastrategian kanssa

– petosriskien hallintaan sovellettavassa PO ECHOn lähestymistavassa pyritään yksilöimään petoksille alttiit osa-alueet ja asianmukaiset vastatoimet.

EU:n varojen käyttöön suunniteltuista kolmansien maiden järjestelmistä on saatavissa merkityksellistä tietoa, jota voidaan hyödyntää petosriskin hallinnassa (esim. päällekkäisrahoituksen havaitsemiseksi).

Tarvittaessa voidaan perustaa erilaisia verkostoja ja tietojärjestelmiä alaan liittyvien petostapausten analysointia varten.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM[10]	EFTA-mailta[11]	ehdokas-mailta[12]	kolman-silta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
3	18 01 04 05 Unionin sisällä annettavan hätätilanteen tuen tukimenot	EI-JM	EI	EI	EI	EI
3	18 07 01 Unionin sisällä annettava hätätilanteen tuki	Jaks.	EI	EI	EI	EI

- Uusia budjettikohtia ei esitetä perustettavaksi

[10] JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.
[11] EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.
[12] Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	3	Turvallisuus ja kansalaisuus

Pääosasto: ECHO			Vuosi **2020**	Vuosi **2021**	Vuosi **2022**	Vuosi **2023**	**YHTEENSÄ**
•Toimintamäärärahat							
18 07 01	Sitoumukset	(1)	2 646,000	-	-	-	**2 646,000**
	Maksut	(2)	1 326,000	790,000	265,000	265,000	**2 646,000**
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat[13]							
18 01 04 05		(3)	54,000	-	-	-	**54,000**
Pääosasto ECHOn määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1+1a +3	2 700,000	-	-	-	**2 700,000**
	Maksut	=2+2a +3	1 380,000	790,000	265,000	265,000	**2 700,000**

•Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	2 646,000	-	-	-	**2 646,000**
	Maksut	(5)	1 326,000	790,000	265,000	265,000	**2 646,000**
•Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)	54,000	-	-	-	**54,000**
Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEESEEN 3 kuuluvat**	Sitoumukset	=4+ 6	**2 700,000**	-	-	-	**2 700,000**
	Maksut	=5+ 6	**1 380,000**	**790,000**	**265,000**	**265,000**	**2 700,000**

[13] Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

määrärahat YHTEENSÄ							

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	**5**	”Hallintomenot”

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi **2020**	Vuosi **2021**	Vuosi **2022**	Vuosi **2023**	**YHTEENSÄ**
Komissio						
•Henkilöresurssit		2,700	2,700	1,550	1,150	**8,100**
•Muut hallintomenot		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Komissio YHTEENSÄ	Määrärahat	2,700	2,700	1,550	1,150	**8,100**

Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEESEEN 5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	**2,700**	**2,700**	**1,550**	**1,150**	**8,100**

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi **2020**	Vuosi **2021**	Vuosi **2022**	Vuosi **2023**	**YHTEENSÄ**
Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEISIIN 1–5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	Sitoumukset	**2 702,700**	**2,700**	**1,550**	**1,150**	**2 708,100**
	Maksut	**1 382,700**	**792,700**	**266,550**	**266,150**	**2 708,100**

3.2.2. Arvioidut vaikutukset toimintamäärärahoihin

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.

– X Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset⇩		Vuosi **2020**		Vuosi **2021**		**YHTEENSÄ**	
		TUOTOKSET					
	Keskimäär. kustannukset	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä yhteensä	Kustannukset yhteensä
ERITYISTAVOITE[14]:							
Varusteiden kuljettaminen	1	80	80	20	20	100	100
Väliaikaiset sairaalat ja lääkintäryhmät	10	9,6	96	2,4	24	12	120
Erikoissairaalat covid-potilaita varten	100	8	800	2	200	10	1 000
Lääkintätarvikkeet (hengityskoneet)	0,018	14 000	252	3 500	63	17 500	315
Lääkintätarvikkeet (muut)	0,002	428 000	856	107 000	214	535 000	1 070
Lentävät lääkintäryhmät	0,04	800	32	200	8	1 000	40
Välisumma, erityistavoite 1		442 898	2 116	110 724	529	553 622	2 645
KAIKKI YHTEENSÄ		442 898	2 116	110 724	529	**553 622**	**2 645**

[14] Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

3.2.3. Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin

3.2.3.1. Yhteenveto

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.

– X Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi **2020**	Vuosi **2021**	Vuosi **2022**	Vuosi **2023**	**YHTEENSÄ**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 5					
Henkilöresurssit	2,700	2,700	1,550	1,150	**8,100**
Muut hallintomenot					
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 5, välisumma	2,700	2,700	1,550	1,150	**8,100**

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 5 sisältymättömät[15]					
Henkilöresurssit					
Muut hallintomenot	54,000	-	-	-	**54,000**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 5 sisältymättömät, välisumma					

YHTEENSÄ	**56,700**	**2,700**	**1,550**	**1,150**	**62,100**

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

[15] Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

3.2.3.2. Henkilöresurssien arvioitu tarve

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.

– X Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

		Vuosi **2020**	Vuosi **2021**	Vuosi **2022**	Vuosi **2023**
•Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)					
XX 01 01 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)		10	10	5	5
XX 01 01 02 (EU:n ulkopuoliset edustustot)					
XX 01 05 01/11/21 (epäsuora tutkimustoiminta)					
10 01 05 01/11 (suora tutkimustoiminta)					
Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)[16]					
XX 01 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)		15	15	10	5
XX 01 02 02 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)					
XX 01 04 **yy** [17]	– päätoimipaikassa				
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa				
XX 01 05 02/12/22 (epäsuora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)					
10 01 05 02/12 (suora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)					
Muu budjettikohta (mikä?)					
YHTEENSÄ		**25**	**25**	**15**	**10**

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosastojen henkilöstöllä ja/tai pääosastoissa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoivat pääosastot voivat saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	
Ulkopuolinen henkilöstö	

[16] Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

[17] Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

– ☐ Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen mukainen.

– ☐ Ehdotus/aloite edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen asianomaisen otsakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.

– X Ehdotus/aloite edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä tai monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista.

Ottaen huomioon, että otsakkeessa 3 ei ole mahdollista kohdentaa määrärahoja uudelleen, komissio ehdottaa, että tämän aloitteen lisäksi:

• muutetaan monivuotista rahoituskehystä koskevaa asetusta poistamalla maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavaraa koskevat rajoitukset ja käytetään tämän välineen puitteissa jäljellä oleva määrä tähän aloitteeseen (lisätalousarvioesityksellä nro 2/2020);

• otetaan käyttöön joustovälineen jäljellä oleva määrä;

• otetaan käyttöön ennakoimattomiin menoihin varattu liikkumavara puuttuvan rahoituksen kattamiseksi.

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

– X Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.[18]

– ☐ Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi **N**	Vuosi **N+1**	Vuosi **N+2**	Vuosi **N+3**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

[18] Neuvoston asetuksen 2016/369 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, että julkiset tai yksityiset avunantajat voivat osallistua hätätilanteen tuen rahoittamiseen. Jos tällaisia rahoitusosuuksia on käytettävissä, ne otetaan huomioon varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuina ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

– X Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.

– ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

  – ☐ vaikutukset omiin varoihin

  – ☐ vaikutukset sekalaisiin tuloihin